

H. C. Lodge zanikal vsako pranje možgan

Republicanec H. C. Lodge je zavrnil trditve republikanec gub. g. Romneyja, da so ga predstavniki ZDA v Saigonu napak poučili o položaju.

WASHINGTON, D.C. — Bivši ameriški poslanik v Saigonu, znani republikanec Henry Cabot Lodge je v razgovoru na televiziji izjavil: Tam ni bilo nikdar nikakega pranja možganov karkoli. Mi smo predložili dejstva, jih nismo podpirali ali skušali koga pridobiti, ampak smo pustili vsakemu, da si je ustvaril svojo lastno sodbu.

H. C. Lodge je tako javno in odločno zavrnil gub. G. Romneyja iz Michigana, ki je nedavno izjavil, da so ga uradni zastopniki vlade ZDA v Saigonu leta 1965, ko je bil s skupino drugih guvernerjev na potovanju v Južnem Vietnamu, zavedli k napačni presoji položaja s "pranjem možgan".

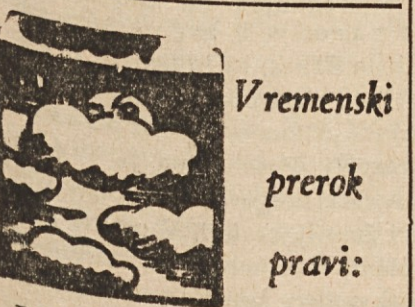
Gub. Romney je skušal to svojo izjavo omiliti in razlagal časniki, da je pri tem mislil na "vrzel v verjetnosti", ki jo oni sami očitajo vladi ZDA. Pri tem je posebej opozoril na izjave obrambnega tajnika o Vietnamu. Vsi izgovori guvernerja niso dosti pomagali, v očeh javnosti je izgubil dober del podpore kot neobjavljeni republikanski predsedniški kandidat. Trdijo, da je v tem pogledu njegov napor pred končnim položajem. Dežela ne more sprejeti za predsednika človeka, ki ni sposoben spregledati "prirojene" domačih vladnih poročil o položaju. Kako naj spregleda tak šele mednarodno politiko in diplomatsko propagando ter izlušči iz nje resnico?

Južnoarabski nacionalisti se sporazumeli med seboj

ADEN, J. Arab. — Narodna osvobodilna fronta, nacionalistična organizacija, ki se bori z nasilji za neodvisnost Južno-arabske federacije in za oblast v njej, je izjavila, da je pripravljena na to oblast deliti z Zvezo za osvoboditev Južnega Jemena, drugo nacionalistično organizacijo, ki pa se naslanja na Naserja in dobiva od njega tudi podporo.

Narodna osvobodilna fronta je pripravljena Zvezo pripustiti k oblasti v skladu z njeno močjo. Kako naj druga drugi dokažeta svojo moč in podporo pri prebivalstvu, je še odprto vprašanje. Velika Britanija je med tem odločena v prihodnjem januarju Južno Arabijo zapustiti, če bo le mogla tam komu oblast dejansko prepustiti. Ponudila jo je Narodni osvobodilni fronti, ki si jo je med tem že sama prilastila v 14 od 17 držav članic Južno-arabske federacije.

Britanci hočejo iz Južne Arabije za vsako ceno, ker se boje, da bi se sicer ta mogla spremeniti v kake vrste novi Vietnam.

Delno oblačno, proti večeru možnost dežja. Najvišja temperatura 80.

Novi grobovi

Jake Morll
Včeraj zjutraj je v Clev. Cilnic bolnišnici umrl Jake Morll s 1145 E. 60 St., star 72 let, rojen v Mali Pristavi, od koder je prišel pred prvo svetovno vojno. Je bil veteran prve vojne. Tukaj zapuša žena Antonio, hčeri Stephanio Persic in Dorothy, sinova Edwarda in Harryja ter 3 vnuke. Pogreb bo v četrtek ob desetih dopoldne iz Zakraskovega pogrebnega zavoda na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob petih.

Mary Gerl
V Euclid Glenville bolnici je umrla sinoči 81 let stara Mary Gerl s 756 E. 200 St., roj. Kovacic. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. Podrobnosti jutri.

Indija se je naveličala gospodarskih petletk

NEW DELHI, Ind. — Indijska kongresna stranka je duhovni otrok angleške socialistične stranke, akoravno je v njej dosti bogatašev in kapitalistov. Zato je ob rojstvu indijske federacije sklenila, da bo gospodarsko politiko postavila na petletke. Ko je sklenila zakon o prvi petletki l. 1951, je v svojem optimizmu celo postavila cilj, da bo dežela že l. 1976 gospodarsko neodvisna od tujine in da bo domači življenski standard dosegel evropskega. Pa je prišlo vse drugače.

Doslej se še ni posrečil niti en petletni plan. Porazno se je končal tretji, četrtemu, ki ga sedaj izvajajo, pa ne obetajo boljše usode. Zato je predsednik federalne planske komisije dr. Gadgil začel javno agitirati, naj federacija opusti planiranje v petletkah, ker samo zavajajo javnost v škodljiv optimizem.

Dr. Gadgil trdi, da so plani preveč povdarjali le proizvodnjo, niso pa vpštevali drugih življenskih potreb. Dalje so plani grešili v napačni razporeditvi industrijskih središč. Svoje ideje bo podrobno razložil v uvodu k novi petletki, ki ga bo objavil začetkom prihodnjega leta.

— Kanada ima okoli 24,500 milj morske čbale.

Gomulka in Kadar sta pozvala na rdeči vrh

Vodnik Poljske V. Gomulka in vodnik Madžarske J. Kadar sta pozvala vodnike vseh komunističnih partij na konferenco o osnovnih vprašanjih svetovnega komunističnega gibanja.

MOSKVA, ZSSR. — Glavno glasilo Komunistične partije ZSSR Pravda je objavilo v nedeljo na prvi strani poziv komunističnega vodnika Poljske Vladislava Gomulke in poziv komunističnega vodnika Madžarske Janosa Kadarja k velikemu posvetu vodnikov vseh komunističnih partij o osnovnih vprašanjih komunističnega gibanja. Konferenca naj bi bila nemara združena s praznovanjem 50-letnice boljševiške revolucije v Moskvi.

Moskva se za sklicanje take konferenca prizadeva že več let, pripravljal jo je še Hruščev, za njim se za isti cilj trudita Brežnjev in Kosigin. Doslej nista imela v tem pogledu nobenega uspeha. Celot "mala" konferenca vodnikov evropskih komunističnih partij letošnjo pomlad na Češkem je bila očiten neuspeh.

Moskva bi rada na taki konferenci, ki bi se jo udeležili vodniki vseh komunističnih partij, obravnavala svoje spore s Peipingom in na njej dosegla obsodbo Peipinga in njegove zvrsti komunizma, pa tudi obsodbo Maovega mešanja v vodstvo mednarodnega komunističnega gibanja. Proti taki konferenci se je odločno izjavila Romunska Komunistična partija, odklanjala pa so jo doslej tudi poljska, Titova in še nekatere druge.

Obsežno pogozdovanje

SPOKANE, Wash. — Vsako leto je treba na novo pogozditi okoli 77 milijonov akrov površine, če naj ostanemo pri sedanjem obsegu poseka gozda.

Opeka iz Anglije

BALTIMORE, Ma. — Prvo opeko za gradnjo peči so izdelali leta 1827 v Baltimoru. Dotlej so vso za ta namen potrebno opeko uvažali iz Anglije.

Afriške države se morajo postaviti na lastne noge!

KINSHASA, Kongo. — V primeru s prejšnjimi sestanki na vrhovih, kjer so se zbirali afriški državni poglavarji, je bil letošnji v kongoški prestolnici na zunaj zelo skromen. General Mobutu ni delegacijam niti preskrbel čezmerne zabave. Delegacije so pa tudi same hotele dati sestanku značaj poslovnosti, saj na sejah ni bilo niti ene uniforme, vsi udeleženci so nosili "poslovne" modre in sive obleke.

V duhu stvarnosti so bile sestavljene tudi najbolj važne resolucije, pri čemer je pa bilo treba premagati marsikatero kočljivo okoliščino. Pri tem se je čutilo, da je bilo od 38 državnih poglavarjev navzočih le 18, vsi drugi so se dali zastopati po svojih ministrskih predsednikih ali pa zunanjih ministrih. Nigerija je na primer trdila, da je njena državljanska vojna nigerijska zasebna zadeva, da se vanjo ne sme mešati ne prijatelj ne sovražnik. Vendar ni ugovarjala, da je sestanek imenoval štiriclan-

Nigerija plačuje stroške za državljansko vojno

LAGOS, Nig. — Tistih par tujih ekonomistov, ki še živijo v Lagosu, je že naračunalo, kako hude gospodarske udarce zadaja sedanja državljanska vojna nigerijskim plemenom. Gospodarski napredek je padel že na polovico. Preje so ga cenili na 5-6%, sedaj ga komaj na 3%. Plačilna bilanca se hitro bliža velikemu primanjkljaju, ker je zunanja trgovina visoko pasivna, akoravno bi morali dohodki od izvoza kakava in nafte kriti vse stroške za uvoz.

Zaloge zlata in deviz pri narodni banko so padle letos že za \$56 milijonov na \$143 milijonov. Zato pa izredno hitro rastejo izdatki federalnega proračuna, ker se iz tega proračuna plačujejo tudi vsi stroški za federalne čete in s tem tudi za državljansko vojno. Seveda bo tudi federalni proračun pokazal kmalu velik deficit.

Se slabši je pogled v bodočnost. Nihče ne vidi konca državljanske vojne. Dokler bo trajala, ne bo tuj kapital dotekel v deželo. Nekateri ekonomisti celo mislijo, da tujega kapitala ne bo dolgo časa tudi potem, ko se dežela pomiri.

Zaenkrat pa ni nobenih znakov, da bi tako gospodarsko stanje kaj vplivalo na bojevitost nigerijskih generalov in polkovnikov.

Nova Združena arabska republika?

DAMASK, Sir. — Pred leti sta se Sirija in Egipt povezala v Združeno arabsko republiko, ki se ji je nekako pridružil še Jemen. Po par letih se je Sirija od Egipta ločila, Jemen pa je zašel v državljansko vojno. Združena arabska republika je bila tako omejena na Egipt.

Sedaj je predsednik Sirije Atassi predložil, naj bi se Egipt, Sirija, Irak in Alžirija združili v novo skupno arabsko državo, ki naj bi nadaljevala boj proti Izraelu do zmage.

Na kako uresničenje tega predloga, ki ga je Atassi razglasil preko radia in televizije v Damasku, je komaj možno računati.

SREDNJI VZHOD GLAVNO VPRAŠANJE ZASEDANJA REDNE SKUPŠČINE ZN

Sinoči je bilo zaključeno izredno zasedanje glavne skupščine ZN, sklicane 17. junija zaradi izraelsko-arabske vojne. Izredna skupščina je ob zaključku svojega zasedanja sklenila, naj preide vprašanje Srednjega vzhoda kot "stvar visoke prednosti" na dnevni red 22. rednega zasedanja, ki se začne danes.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Peto izredno zasedanje glavne skupščine Združenih narodov, ki se je začelo 17. junija na zahtevo Sovjetske zveze, da rešuje spor med Izraelci in Arabci, ki je privedel do kratke vojne in do hudega poraza Egipta, Jordanije in Sirije, je končano. Skupščina je poslušala dolge razprave, ozadje spora, njegov potek in predloge za njegovo rešitev. Zaradi velike razlike med stališči Arabcev in Izraela ni bilo mogoče dobiti večine za nobeno od predloženih resolucij. Izredno zasedanje glavne skupščine je bilo za dva meseca prekinjeno, včeraj pa zaključeno, ne da bi privedlo do kake rešitve. Tako je vprašanje prešlo kot "glavna in pereča" točka na dnevni red rednega zasedanja glavne skupščine, ki se začne danes.

Sovjetski zastopnik Nikolaj T. Fedorenko je uporabil zaključno sejo izrednega zasedanja za napad na Izrael in Združene države, ki naj bi bili krivi neuspeha izrednega zasedanja glavne skupščine. V svojem govoru ni pokazal nobene volje do kakega popuščanja, četudi je ugodno omenil resolucijo, ki so jo glavni skupščini ZN predložile države Latinske Amerike. Ta je kot znano določala, naj arabske države priznajo Izrael, končajo z njim vojno stanje, Izrael pa naj umakne svoje čete z osvojenega arabskega ozemlja. Resolucija ni dobila potrebne večine.

Ameriški zastopnik A. Goldberg je opozoril Fedorenko, da je Sovjetska zveza glasovala proti resoluciji držav Latinske Amerike in da je sovjetski zunanji minister A. Gromiko obsodil njene predlagateljce. Goldberg je zavrnil Fedorenkov napad in obžaloval njegove ostre besede, pa obljubil, da bodo Združene države v četrtek obrazložile, kako morejo Združeni narodi prispevati k miru na svetu. V četrtek bo v okviru splošne razprave ameriški zastopnik obrazložil stališče ZDA.

Izrael in njegovi arabski sosedi se svoja stališča v zadnjih

mesecih nekoliko utrdili in sedaj je manj izgledov na kak sporazum kot prve tedne po koncu vojne. Izrael komaj kaj zakriva, da smatra meje svoje zasedbe za nove dejanske meje Izraela. Čim dalj bodo ostale v veljavi, tem večja verjetnost je, da jih bo mogel obdržati. Arabci vstrajajo med tem na svojem stališču, da se morajo Izraelci umakniti na mejo pred 4. junijem, pri tem pa se branijo uradno priznati Izraelu pravico do obstoja, dati jamstvo za njegove meje in svobodno plovbo skozi suški prekop in Tiranska morska vrata. Se vedno jim roji po glavi misel na popolno uničenje Izraela. Pri takem razpoloženju je težko pričakovati, da bi moglo biti redno zasedanje glavne skupščine Združenih narodov pri reševanju izraelsko-arabskega spora kaj uspešnejše od zadnjega izrednega.

Vzdrževanje miru na Cipru še zmeraj zapleteno delo

NIKOZIJA, Ciper. — Na Cipru vedo, da traja sedanje sodelovanje Združenih narodov pri redu in miru na Cipru le še do novega leta. Sedanji sporazum bo torej treba kmalu podaljšati, drugače bodo čete ZN odšle s Cipra domov. Tega pa ne želijo ne Grki na Turki na Cipru. Čete ZN vzdržujejo namreč mir v 400 grških in 100 turških naseljih, čet pa je le 4,418 in še 176 civilnih policajev. Čete so iz 8 držav, največ jih je iz Kanade, Danske, Finske, Švedske, Irske in Britanije. Da niso brez dela, priča statistika.

L. 1965 so morale zatreti 550 oboroženih spopadov med Grki in Turki, letos je pa bilo podobnih spopadov že 346. Čeprav je pri tem pokalo orožje, je vendar bilo smrtnih žrtev malo, l. 1965 na primer le 18. Zanimivo je, da je spopadov manj ravno v tistih mesecih, ko ni nobenih novic, da se bodo Grki in Turki sporazumeli o Cipru. Kakor hitro se pojavijo take govorice, začne število spopadov takoj rasti. Zagrizenci na obeh straneh se namreč začnejo bati, da bo sedanje premirje konec in pozneje ne bodo mogli več vršiti medsebojnih obračunov na sedanji način.

Zato pričakuje Ciper s precejšnjo zaskrbljenostjo letošnjo ZN debato o četah ZN.

Iz Clevelanda in okolice

Družinska sreča—Dennisu Baraga, ki služi v elektronskem oddelku ameriške mornarice na Filipinih, se je 6. septembra rodila hčerka prvo-rojenka. Mlada mamica je Doris, roj. Mrhar. S tem sta postala Mr. in Mrs. Frank Baraga Jr., 17905 East Park Dr., prvič stara starša, Mr. in Mrs. Frank Baraga, 1144 E. 71 St. pa prvič prastara starša. Čestitke vsem srečnim družinam!

Za pecivo prosijo—Odbor Slov. pristave prosi žene članov in prijateljice Slov. pristave za domače pecivo za "Vinsko trgatve" v nedeljo, 24. septembra. Vse bo s hvalečnostjo sprejeto.

Ljudsko republikansko gibanje je izdihnilo

PARIZ, Fr. — Ljudsko republikansko gibanje je bolje znano pod imenom francoska krščansko demokratske stranka. Bili so časi, ko je stranka igrala odločilno vlogo v francoski politiki. Saj je na višku svoje moči zbrala okoli sebe 28% vseh francoskih volivcev in imela v francoski ustavodajni skupščini 163 poslancev. Bila je v skoraj vseh francoskih povojnih, koalicijskih vladah, petkrat je imela celo vladno predsedstvo v svojih rokah. Med l. 1945 in 1954 je bilo francosko zunanje ministrstvo bodisi v rokah strankinega prvaka Schumana ali pa Bidaulta.

Stranka je začela propadati skupaj s francosko demokracijo iz dobe pred režimom generala De Gaulla. Zmeraj več pristadsev je prehajalo na De Gaullovo stran. Stranka je potem šla še v par ponesrečenih koalicij, na primer z Lecanuetom, in se potem naglavlila v zaton. Pokopali sta jo dve stvari: Bidault se ni hotel pokoriti politiki Schumana in hodil svoja pota, ki so ga pripeljala v sedanje politično begunstvo. Na drugi strani je pa podlegla De Gaullovi struji.

Sedaj je prišel njen konec, ki ga je njen izvršilni odbor napravil na eleganten način: oklical je sebe za političen klub, ki bo varoval in gojil dotedanje ideje in ostal v zvezi z krščansko demokratskimi gibanji po vsem svetu. Vrata za obnovo stranke niso torej čisto zaprta, morda jih bo bodočnost še odprla naslednikom nekdanje mogočne stranke ljudskega republikanskega gibanja.

Guv. G. Romney zadnji

CLEVELAND, O.—Znani časnikar L. Harris je objavil včeraj zaključke svojega povpraševanja javnega mnenja, oziroma volivcev do predsednika L. B. Johnsona in štirih glavnih njegovih republikanskih tekmecev. Od vseh republikancev je najmočnejši gub. N. Rockefeller, za katerega se je izjavilo 43% kot kandidata proti L. B. Johnsonu. Za tega se je izjavilo 44% povprašanih, 13% pa je bilo neodločenih.

Nixon je dobil 42% proti 49% za Johnsona ob 9% neodločenih, gub. Reagan je dobil 39% proti 52% za Johnsona, gub. Romney pa 36% proti 49% za Johnsona.

— Pri izdelavi enega funta rayona porabijo okoli 75 galonov vode.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 179 Tuesday, Sept. 19, 1967

Pred zadnjo dobo kongresnega zasedanja

Pretekli teden se je Kongres vrnil z 10-dnevnih počitnic, da nastopi zadnjo dobo letošnjega rednega zasedanja. Ali je pa počitnice res zaslužil, je težko reči. V zaostanku z delom je posebno senat.

Senatorji so namreč spomladi kar na debelo zapravljali čas z raznimi ne posebno važnimi predmeti. Z debato o zakonu za financiranje predsedniških kampanj so zgubili celih 7 tednov, niso se zmenili za čas, ko so govorili o načrtu, kako reorganizirati kongresni zakonodajni postopek, potem je sledila še veliko predolga debata o slučaju senatorja Dodd, ki ni napravila v javnosti potrebnega vtisa ravno radi tega, ker se je vlekla predolgo in končno zvođenela v prazno resolucijo.

Zato se je pred senatom nagromadilo vse polno dela, ki bi moralo že biti opravljeno. Največ opravka bo dalo popravljanje raznih ponesrečenih zakonskih besedil, kot so bila izglasovana v predstavniškem domu. V marsikateri točki bo na primer treba popraviti Domov zakonski predlog o starostnem zavarovanju. Tudi sistem socialnega podpiranja potrebuje temeljite debate in boljše besedilo. Ni brez napak tudi Domov zakon o pobijanju zločinov, posebno takrat, kadar imajo varnostni organi posel z izgredi v mestih in z organiziranimi zločinci. Predstavniški dom je tudi močno omejel izdatke za dotacije k najemninam za revne sloje in sredstva za vzorna mesta. Vse to bi moral senat popraviti, seveda, ako ga ne bo prehitel čas. Senat bo moral popraviti tudi Domov zakon o prosveti, zakon o podpiranju stanovanjskega gibanja in zakon o boju proti revščini.

Lahko bi nadaljevali naštevanje, kaj vse bi moral senat še napraviti. Če je pri vsem tem še pred predstavniškim domom, kar se tiče pridnosti, potem ni težko uganiti, da tudi predstavniškemu domu dela ne bo manjkalo. Ravno narobe. Bojimo se, da ga ne bo zmagal do decembra. Pred njim stoji namreč še važna naloga, da izglasuje vse pooblastilne zakone, ki bi bili morali biti izglasovani že do 1. julija. Brez njihove zakonite veljave pa visi v zraku ves proračunski zakon. Da ne bi zmanjkalo dela, moramo omeniti še zakonski predlog o novih davkih. Resda ga je Millsov odbor predstavniškega doma resno vzel v pretes, toda so na delu zakulisne sile, ki postopek zavlačujejo. Upajo namreč, da bo Kongres prisiljen, da bo v zadnjih dneh zasedanja tako hitel z delom, da nobena stvar ne bo temeljito pretehtana in da bo potem lahko s posameznimi dodatki popolnoma zmalčiti prvotni namen zakona. Taka taktika se je že velikokrat obnesla, zakaj se ne bi tudi letos.

Seveda moramo pa tudi računati z možnostjo, da bodo posebni dogodki zahtevali še posebne zakone. Lahko se zgodi, da v gospodarstvu ne bo vse v redu, akoravno nam obetajo konjunkturo tja do prihodnjega poletja. Lahko se zgodi, da bodo nastale nove krize v vietnamskem vojskovanju. Večkrat mislijo tudi posamezni kongresni odbori, da morajo še v zadnjem trenutku zasedanja spraviti na dan probleme, ki bi lahko čakali na prihodnje leto.

Vse to dovoljuje le sklep, da bodo člani Kongresa srečni, ako bodo doma vsaj na Zahvalni dan. Obenem pa tako stanje kongresnega dela zopet potiska v ospredje vprašanje, ali res ni treba končno misliti na reformo zakonodajnega dela v našem Kongresu. Ta problem visi nad Kongresom že desetletja, pa ga njegovi člani še nikoli niso vzeli zares v pretes. Razlogov za to neverjetno taktiko je cela veriga.

Zato mislijo nekateri senatorji in kongresniki, da bi se vsaj čas za celoletno zasedanje uredil bolj gospodarno. Kongres naj bi v juliju—avgustu šel za nekaj tednov na počitnice, zato pa naj bi odpravili vse slučaje enotedenskih počitnic med letom, tudi za Veliko noč, za 4. julij in Dan Dela. Vse te enotedenske počitnice povzročajo večjo zgubo na času kot pa, recimo, 5-6 tedenske poletne počitnice.

Dalje bi bilo treba tudi bolje izkoristiti čas od pone-deljka do petka. Sedaj se je razpasla navada, da se važne zadeve obravnavajo le od torka do četrta. Zato se veliko kongresnikov in senatorjev pokaže na Kapitolu le te tri dni. Ni pravega reda tudi za seje plenuma in seje odborov in komisij. Ker imajo seje plenuma prednost, so seje odborov in komisij zelo razbite, dočim se na sejah plenuma velikokrat mlati prazna slama, ki je namenjena samo volivcem vsakokratnega govornika.

Seveda se vseh teh problemov ne bo letošnji Kongres niti dotaknil. Posloval bo po stari navadi, zato bo pa tudi zanimanje za njegovo delo v javnosti minimalno. Mislimo, da ni svobodne demokracije na svetu, kjer bi javnost tako malo sledila razpravam v parlamentih. Mora že biti pri nas nekaj posebnega, da kongresni časnikarji poročajo nepretrgano in opozarjajo javnost na kongresna dogajanja.

Zgodilo se je na primer letos, da potek debat o zakonu

o podpiranju tujine sploh ni nikogar zanimal. Le redki so bili tisti, ki so brali že itak kratka poročila o tem v časopisih ali pa poslušali radijske in televizijske komentarje. Zato je pa tujina še kako pazljivo sledila debati in si pri tem ustvarjala svojo sodbo o Ameriki. Ko je bil zakon izglasovan, se je pa vsula nanj od vseh strani ostra kritika, da ne odgovarja dolžnostim naše dežele glede podpiranja tujine. To se pravi, vsi, ki so takrat kritizirali, so zvonili po toči.

Zato ne čakajmo na čudeže v zadnjem delu letošnjega kongresnega zasedanja. Ne bo nam pri tem težko, da bomo nanje kar mimogrede pozabili v decembru.

BESEDA IZ NARODA

Na vinsko trgalev!

CLEVELAND, O. — Vsako leto zaključuje "Slovenska Pristava" svojo sezono s tradicionalno prireditvijo. Tudi letos bo z "Vinsko trgatvijo", ki se bo vršila to nedeljo, 24. septembra na Pristavi, uradno "zaprla vrata" prireditvam na prostem, četrudi bo potem še vnapej nudila svojim članom rezvedrilo po mili volji.

Poletje je za nami in jesen, ki se je prav zadnji čas razbohotila v vsej svoji lepoti, nam bo nudila le še nekaj lepih in toplih dni v prosti naravi. Izkoristimo jih in nikar v nedeljo ne zamudimo poslednje prilike. Po hitimo s svojimi družinami na Slovensko Pristavo, da se letos še enkrat sestanemo s svojimi prijatelji, poveselimo in zarajamo ob zvokih naše muzike in "v sanjah pohitimo" obujat prelepe spomine na košček zemlje, kjer nam je tekla zibel. Naužili se bomo svežega zraka in ga ponesli s seboj v mesto med tovarniške dimnike, da bomo lažje čakali in dočakali, kdaj se bodo vrata "Pristave" spet odprla.

Na svidenje torej v nedeljo, pridimo v čim večjem številu in prinesimo s seboj obilo dobre volje, za vse drugo pa bo Pristava sama poskrbela!

M. P.

Zahvala darovalcem za cerkev na Kureščku

SUDBURY, Ont. — Izanski župnik č. g. Anton Bregant je poslal v zahvalo za darove za popravilo cerkve na Kureščku nedavno tole pismo:

Povečini vam je bila znana pred vojno Marijina božja pot na Kureščku. Vsako leto je bilo gori več shodov, katerih so se v obilnem številu udeleževali ne le domačini, ampak tudi okoličani. Že ko je razsajala vojna, ste se mnogi povzpeli na ta hrib in prosili Kraljico miru za pravi, resnični mir. Proti koncu vojne pa je to božjo pot zadela nesreča: požgana je bilo hiša za duhovnika in bomba je padla na cerkev in cerkveni zvonik. Ni bilo človeka, ki bi preprečil nadaljnje rušenje cerkve ... Tako je zdaj ta cerkvena precej propadla. Je brez strehe in brez notranje opreme.

Odločili smo se, da vsaj delno popravimo to cerkev, najprej kapelo zunaj cerkve, da bo v poletnem času lahko tam tudi služba božja. Združeno bo to popravilo z velikimi težavami: ni delovne sile, ni vode, ni denarja. Ko ste vi rojaki iz poročila preč. g. Breznikarja zvedeli, v kakem stanju je ta božja pot, ste začeli darovati v namen, da bi se ta cerkev popravila. Tako je moja dolžnost, da se vsem darovalcem iskreno zahvalim in se priporočam v nadaljnjo podporo. Prva maša, ki se bo tu opravila, bo za vse dobrotnike.

Marija — Kraljica miru naj varuje naš rod kjerkoli povsod. Prisrčna zahvala vsem darovalcem za obnovo cerkve na Kureščku tudi od moje strani, prav tako tudi iskrena hvala vsem tistim, ki so se trudili z nabiranjem darov. V Clevelandu, Barbertonu in drugod v okolici je pobirala darove Mrs. Susnik

iz Clevelanda. Vse nabrano je poslala v domovino z imeni darovalcev vred. G. župnik A. Bregant se vsem lepo zahvaljuje za darove in sporoča, da se bo osebno zahvalil vsem darovalcem, ko bo cerkev popravljena.

V Torontu v Kanadi so darovali: po \$20: Kus Marija, Kus Rudi in Štebljaj Slavko; \$15 Juhana Anton; po \$10: Kus Stanko, Kus Franc, Štih Anton - Kristina, Skubic Janez, Skubic Anton, Hudovernik Silva, Paznar Rado, Sivec Miha St.; po \$5: Pleško Cilka, Platnar Angela, Ferkulj Ana, Brance Franc, Drenšek Angela, Ahlin Neža, Skulj Franciška, Muhič Milka, Platnar Janez, Sivec Miha ml.; \$3 č. g. Zrnc Anton; po \$2: Pirc Jožica, Sparovec Jože.

Iz Sudburyja v Kanadi so darovali: \$12 Vid Rovansk, \$10 Skubic Avgust, \$3 Kranjc Janez, \$2 Korošec Polde.

Iz Chicago, Ill., sta darovali po \$5 Purhart Antonija in Angela Resner, \$2 Koleta Terezija iz Joliet, Ill., ter Kette Mici in Vrečar Pavle iz Besenarja, Pa.

V Ely, Minn., je g. Jože Vovk prejel in odposlal župniku č. g. A. Bregantu na Ig sledeče darove:

\$15.00 Uršula Tratnik iz Strahomerja (v spomin staršev Franceta & Uršule Rus, rojene Kraljič (Golo) in strica Jožeta Kraljič); po \$5: Helen Marn, Frances Jakič, Jože Vrečar, John Zupančič Sr., John Koščak, Mr. & Mrs. Gary Erčul; \$6: Jože Šerjak; po \$3: Marjeta Peček, Ann Camaish; po \$2.00: Frances Barič, Johan Ščurk, Johana Škerjanc, Mary Glavan, Margy Gornik, Jože Glinšek, Jože Janežič, Jože Zajc, Frances Koprivnik, Frank Veranth Sr., Frank Tomšič, Josip Pešel, Mary Logar, Barbara Sever, Jakob

Janežič, Mary Zgonc, Albert Barich; po \$1.00 Frank Golob, Frances Varoga, Katarina Spreitzer, Anton Centa, Frank Sepec, Louis Gradišar, Matt Zelaznikar, John Glavan, Louis Senta, Franca Gregorič, Louis Skubic, Frank Veranth, Katarina Slogar, Mary Sikinja, M. Skalar, Katarina Grahek, Barbara Gerzin, Rose Koščak, Mary Ivančič, Mary Omerza, Mary Dejak, Wiljem Pucel, Julia Pucel, Viktorija Deslič, Mary Goršek, Pavlina Pišler, Rose Benko, Ana Majerle, John Strukel, Ana Musič, Frances Mustar, John Ulbar, Sophie Palčer, Joseph Mavetz, Mrs. Viktor Janežič, Johana Merkun, Mrs. John Krošec, Mary Novak, John Vidmar, Mary Prešeren, Mary Knapp, Gertrude Vertnik, Mary Starc, Mary Kastel, Frances Pengal, Frances Muelk, Mrs. Raymond Levar, John Germek. \$0.50: Neža Palcher; Jože Vovk \$20.50.

Vsem še enkrat bog blažaj! Vid Rovansk

Oči imajo, pa ne vidijo

CLEVELAND, O. — Težko je gledati kratkovidnost in negospodarsko ravnanje nekaterih slovenskih ustanov. Žalostno je bilo, če bi morali med breznačrtne ustanove šteti tudi Slovensko pristavo. Pri njej obstaja odbor za gradnjo spomenika pok. H. Lobetu. Pokojniku gotovo ni mogel nihče očitati strankarstva, on je bil demokratičen ameriški Slovenec. Če bi on pla-

niral prizidka k garaži — ali kar že hočete imenovati to, kar obstoja in to, kar se bo še gradilo.

Neverjetno je dejstvo, da se o gradnjah na Pristavi tako malo razpravlja javno. Vzemimo za primer načrt o prizidku. Kaj takega je že zadeva vseh delničarjev in zainteresiranih Slovencev. Točen načrt in prostor bi morala biti odobrena od večine upravičenih volivcev, delničarjev Pristave, ne pa od par oseb, ki se samo zanimajo, koliko materiala smejo porabiti, da načrt ne bo preveč stal in da bo mogoče čim ceneje do "nečesa" priti. Čas je že, da nehemo na tak način obravnavati načrte o gradnjah na Pristavi. Odločanje o tem pripada vsem članom!

Žalostno je dejstvo, da se Slovenci le redkokdaj zedinimo — v sili in pomanjkanju se je to večkrat v preteklosti zgodilo, pri današnjem ameriškem standardu pa je to težko. Vsak se čuti tako neodvisnega, malo mu je za narod, žrtve vsake vrste so prešle nekako iz mode. To razpoloženje prihaja nekaterim prav in ga znajo obrniti v svojo korist neoziraje se na splošno narodovo dobro.

Ker nimam časa delati, sem obljubil denarno pomoč za gradnjo Doma Hinka Lobeta, če napravijo najprej načrt, ki ga bo odobril občni zbor in če dobe 24 dobrih, zavednih Slovencev, ki bi darovali v ta namen vsak po \$1,000. Dejal sem g. Likozarju in pozneje g. Kastigarju, da bom v tem slučaju jaz 25. darovalec tisočaka. Ne mislim nikomur pripovedovati, kaj je treba narediti ali kako dobiti denar, prepričan pa sem, da je veliko naših ljudi, ki so tu že precej let, da bi prispevali, če bi hodili na Pristavo z veseljem in ponosom.

Postavite nekaj, da nas bo tja vlekel! Sedaj lahko rečemo, kdor se ne gre tja kopat, nima iti po kaj drugega kot prodajati dolgčas, saj ni več tako, kot je bilo, ko je bilo mogoče tam srečati večino prijateljev. Vsako leto, vsako nedeljo jih je manj!

Ob nedeljah kam? Na Pristavo. Po kaj, prah mešat? No, le kdo se tega ne bi naveličal iz leta v leto! Plesati bi bilo boljše po travi! Pa se ne da pomagati, ker imajo ljudje, ki "parketa ne porajajo" prevelik vpliv. Pred letom sem slišal v znani slovenski gostilni glasen pogovor o stavbi na Pristavi. Nekdo je menil, da je neumno graditi kaj večjega, ker tam se navadno zbere družba kakih 30 do 40 ljudi, ki so stalni obiskovalci tega prostora. Za to družbo bo kaj malega zadostovalo. Žal nisem rojakov, ki so o tem razpravljali, poznal, z veseljem bi navedel imena. Pogrelo me je: no ja, sedaj se vidi, v katero smer se gre.

To pišem samo v želji, da bi, dokler je še čas, odbori in upravni odbor spoznali, da, če hočejo pridobiti ljudi, je treba kreniti v drugo smer. Če seve hočete, da nas bo na Pristavi vedno manj, potem pa le nadaljujete s prizidki na levo in desno, enkrat se jih bosta tudi vi naveličali. Kaj pa takrat, ko tudi določeni 30 ne bo več tam, da bi podpirali ogle in tlačili travo? Ali ne bi bilo boljše pripraviti nekaj načrtnega pri tem pa ne gledati le na to, da bo čim cenejše. Prijatelji, zavedajmo se, da je narod sedaj veliko zahtevnejši, kot je bil pred 15, 10 ali celo pred 5 leti. Družine niso več navezane na edino nedeljsko razvedrilo — piknik, z godbo ali brez nje!

Čeprav smo mnogi kmečke krvi, nekaj navajeni bolj brazde kot parketa, smo se tistemu življenju ne samo odvadili, ampak tudi odpovedali, postali smo bolj zahtevni čisto enostavno zaradi tega, ker smo postali Amerikanci. Odvadili sme se brazdam in parizanjem in se privadili luksuzu na gumijastih ko-

lesih in parketu. S tem prepodrom malega dela našega naroda v tem kraju je treba računati, ko pripravljamo prostor za nedeljska razvedrila, plese, taborjenje itd. Če pa mali košček slovenske zemlje v Ameriki ne bo zadovoljiv, si bomo poiskali drugih prostorov, ki jih je dovolj na razpolago, Sicer pa se to že dogaja.

Namesto, da bi Pristava to zavirala, pa pospešuje — odprite oči, otresite se starokrajških idej! Lepo se je držati tradicij, starokopitnost pa je nekaj, na kar ne moremo biti ponosni.

Jože Lah, ml.

Na božjo pot!

CLEVELAND, O. — Toliko kot letos v domovini verni slovenski ljudje še niso romali. Ne samo domače božje poti marveč tudi zamejske in druge po svetu je obiskalo letos toliko slovenskih ljudi, kot jih najbrž ni vsa leta po zadnji svetovni vojski. Pa saj se je nabralo toliko tega v dušah, česar se hočejo ljudje spomniti in za kar žele prositi ravno na božji poti. Komunisti so dali temu ime kleroturizem. Stvar pa je mnogo globlja, kot si to oni mislijo.

Tudi ameriški Slovenci radi romajo na svoje ameriške Brezje, k slovenskim faram v Toronto in Hamilton v Kanadi, a tudi na različne ameriške kakor tudi na romarske kraje v Evropi radi zaidemo. Vodilni v tem pogledu smo Slovenci iz Clevelanda in okolice.

Zadnje letošnje clevelandsko romanje bo v nedeljo, 1. okt. t. k. Žalostni Materi božji v Frank. Ohio. Prejšnji teden smo obhajali njen praznik. Ni dvoma, da bo udeležba clevelandskih in okoliških rojakov tudi na tem romanju velika. Zaenkrat sta načrtovana 2 busa; večina romarjev pa pojde s svojimi vozili. Kdor bi se rad peljal z busom, naj se takoj prihlasi ali Lojzetu Bajcu, tel. št. 531-4306, ali pa Tonetu Megliču, 436-1447. Bus izpred Borogovega doma bo odpeljal ob 8. jutraj, izpred slovenske cerkve na olmes aveniji pa ob pol osmih zj. Vožnja za odrasle po \$2.50 za otroke pa po \$0.75. Romanje je v režiji clevelandskega društva SPB.

J. S.

New York - Washington - Cleveland

MILWAUKEE, Wis. — Naslednji dan smo se odpravili iz mesta preko zgodovinskega mostu na reki Potomac v sosednji rojakov, ki so o tem razpravljali, poznal, z veseljem bi navedel imena. Pogrelo me je: no ja, sedaj se vidi, v katero smer se gre.

V zgodovinski palači "Archives Building" smo videli originalno besedilo "Declaration", the Constitution" in "Bill of Rights". Pri vrodu na vrhu vrat so napisane te besede: "Eternal vigilance is the price of liberty." Zanimiv je bil obisk v "Treasury Building", kjer delajo denar in razstavljajo stare kovance, znamke in star papirnat denar. Izredno zanimiv je

veliki, popolnoma novi muzej "The SMITHSONIAN INSTITUTION", ki hrani neprecenljive zgodovinske vrednosti, od kamene dobe do lokomotive, od strelnega loka do aeroplanov in atomskih iznajdb. Hrani tudi dokaze mlade, toda bogate ameriške zgodovine, kulture, umetnosti na vseh področjih. Sredi mesta stoji palača — sedež FBI — nepremagljiva trdnjava, ne samo proti kriminalu, temveč tudi v borbi proti komunističnemu rovarstvu. Malo iz mesta stoji ogromna zgradba "PENTAGON", sedež štaba ameriških vojaških edinic — tudi nepremagljiva trdnjava ameriške sile in moči.

Zanimiv, bogat in vsega občudovanja vreden je obisk moderne umetniške galerije muzej "NATIONAL GALLERY OF ART". Takoj, ko vstopiš, te sprejme velika veža z ogromnimi marmornatimi stebri, vodometi in cvetočimi rožami. Razstavne sobe so svetle in zračne z umetniškimi kipi in slikami milijonske vrednosti, ki so jih ustvarili poleg domačih umetnikov, evropski klasiki, razumljivo prednjačijo v tem muzeju italijanski in francoski mojstri dleta in čopičev. Biti v tem hramu umetnosti, pa tudi samo en dan, je res užitek.

Ameriški katoličani se danes s ponosom ozirajo na novo termpozantno cerkev posvečeno MATERI BOŽJI. To je največja katoliška cerkev v Ameriki in sedma na svetu. Cerkev je zidana v rimsko-bizantinskem slogu z velikim zvonikom in ogromno kupolo v sredi cerkve. V glavni cerkveni ladji je razvrščenih clopi za 3.000 vernikov. Glavni oltar je postavljen v krasnem narmorju in v zlatu. Cerkev krasijo mnogi svetniški kipi, v mozaiki in besede s svetniškimi zreki. Veliki so spodnji prostori, z mnogimi stranskimi oltarji. Na stenah so vklesana imena darovalcev; med njim sem našel tudi par slovenskih imen. Lep je zunanji pogled na cerkev, ki jo "krasijo mnogi svetniški kipi, v ozadju na sredini zunanje cerkve je izklesan kip Matere Božje, odlično delo pokojnega kiparja Mestroviča. Čeprav še ni popolnoma dovršena, je ta cerkev okras Washingtona in božja pot vseh ameriških katoličanov.

Razumljivo, smo obiskali tudi bližnjo frančiškansko cerkev in jamostan, ki hrani mnogo svetinj iz Svete dežele. Samostan in cerkev sta obdana s krasnimi rožami za votlino Matere Božje — podobno oni v Lurdu. Samostan ima ob strani dolg hodnik, kjer na steni visijo tablice z napisom molitve "OCE NAS in "AVE MARIA" v skoraj vseh starih in modernih jezikih med temi tudi v slovenskem jeziku. Pod cerkvijo so majhni oltarji in male katakombe, slične onim v Rimu. Cerkev je bila posvečena leta 1899 in je zidana v bizantinskem slogu s kratnimi kipi in slikami. Po kratkem počitku v samostanskem parku, kjer so nam prepevali ptice, smo šli utrujeni k počitku.

(Dalje sledi)

Lojze Galič

IZ SLOVENIJE

V Begunjah na Gorenjskem so v nedeljo, 6. avg. t. l. pokopali Cirila Zrnca, ki je učeal 70 let. V času med obema vojskama je rajnik pridno sodeloval pri katol. prosveti. Posebej pa je treba omeniti njegovo delo organista pri župnijski cerkvi. V cerkvi je v skladu s smernicami zadnjega cerkvenega koncila rad nastopal kot predmolivec, pri obredih glasno bral odlomle Sv. pisma in sploh zelo aktivno spremljal vse dogajanje v hiši božji.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Konservativci imajo novega vodjo

Kanadska konzervativna stranka - imenuje se tudi "napredna" - (progressive conservative) je dobila novega voditelja. Na to mesto je bil izvoljen preteklo soboto Robert Stanfield, dosedanjí predsednik pokrajinske vlade v Novi Škotski. S tem dejanjem je v Kanadi začel ključena enajstletna doba, ko je na političnih poljanah odmevala ime John Diefenbaker, pa bodisi, da so bile te poljane parlament v Ottawi, volilni shodi, politične konvencije ali podobno. V tednu od 5. do 9. septembra so v Torontu zborovali delegati konzervativne stranke. Na lanskem rednem letnem občnem zboru je bilo sklenjeno, da bo letos izredni občni zbor, ki naj postavi na dnevni red vprašanje političnega voditelja. Tej točki so predvsem iz taktičnih razlogov dodali še ena točka: razložen strankin program v novi luči.

Med konservativci je že dolgo časa vrela. Sporna točka je bil voditelj in njegovi pogledi na važna politična vprašanja. V februaru politiki, konservativci niso bili nikoli močni. Seže John Diefenbaker jih je pred 10 leti popeljal do največje zmage. V šestih letih po tej zmagi, pa je napravil oblast, uničil v stranki edinstvo in zrahljal disciplino. In to dobe - dobe zmag in porazov - je sedaj konec, kot je konec tudi politične kariere političnega gromovnika Diefenbakerja.

Ob teh dogodkih, ki smo jih opazovali in smo o njih slišali ter brali, nam Slovincem nekaj razmišljanj ne bo škodilo.

John Diefenbaker je bil brez dvoma velika osebnost in to pristno kanadska. Sam se je javno ponašal, da je bil prvi ministrski predsednik Kanade, ki ni bil ne Anglosakonec, ne Francoz po rodu. Dejansko je imel veliko razumevanje za ljudi in globoko čuteče srce za malega človeka. Bil je odlični govornik in borec. Boril se je za človečanske pravice. Njegovo voditeljstvo je bila borba; boril se je in napadal v parlamentu, na shodih in celo v lastni stranki; ostal je v borbi do zadnjega. Se na tej zadnji konvenciji, ko je bilo jasno, da ne more zmagati, je postavil svojo kandidaturu. Z lastnimi očmi je hotel gledati, kako so ga zapuščali delegati. Se le po tretjem glasovanju je umaknil kandidaturu, a iz borbe še ni odstopil. Vse svoje sile je vrgel v boj za kandidata, ki mu je bil najbližji, a je bil tudi v tej fazi poražen. Politično smrti ni zadet, se je takoj po zmagi svojega nasprotnika dvignil, mu čestital in pozval stranko, naj se zediní okoli novega voditelja. Borec do zadnjega...

Občni zbor stranke, ki je volila novega voditelja, je bil odlično pripravljen. Bil je mogočna prireditev, ko je zborovalo 2400 delegatov in prav toliko namestnikov ter pet ali še več tisoč članov in pristašev iz vse Kanade od Atlantika do Pacifika. Opatovale se je moral čuditi tej množici, ko so ljudje tako rekoč cele dneve in dolgo v noč vztrajali in poslušali politične govore, glasovali in razpravljali. Kot je pri takih konvencijah v navadi, je bilo tudi tukaj veliko zakulisnega trenja, skritih pogajanj in nevidnih niti, vendar se lahko reče, da je v glavnem prevladovala demokracija. Izvoljeni delegati so predstavljali vse mogoče pokrajine, sloje, narodnostne skupine, interese, pa so ven-

dar po postavljenih zakonih demokracije svobodno odločali in volili.

Kanadske stranke niso tako organizirane, kot smo bili vajeni mi doma. Stranka ima sicer svoj odbor, ki mu predseduje predsednik, a on ni, kot je bil pri nas, voditelj stranke. On sicer načeljuje strankini organizaciji; politično pa stranko vodi njen voditelj, ki ga strankini delegati izbirajo na posebnih konvencijah.

Konservativna stranka v Kanadi je bila znana kot anglofilska usmerjena. Ta smer zamira tudi pri konservativcih. Spodirva jo kanadski nacionalni čut. Ta je prevladoval tudi na tej konvenciji, ki je v načela svoje politike sprejela osnovo, da Kanada sestavlja dva ustanovna naroda: Francozi in Angleži. (Ali so vsi pripadniki drugih narodnosti potem državljani drugega razreda, je vprašal konvenciji bivši vodja Diefenbaker?) Bilo je zanimivo opazovati, kako so kandidatje, potomci trdih angleških naseljencev, "lomili" ubogo francoščino, dočim so francoski delegati govorili veliko lepšo angleščino.

Z izvolitvijo novega političnega voditelja se je verjetno v Kanadi začela nova doba v politiki. Konec je politike starega kova, ko je strankarska zagrizenost postala načelo. Upanje je, da bo nov voditelj prinesel v politiko novega duha. To je napovedal, ko je bil še kandidat in v sprejemnem govoru. Sam je obljubil, da ne bo stranki diktiral politike, ker je prepričan, da "bomo vsi težili za resnico". Temu pa je dodal: "So časi za nasvete in so časi za akcijo; so časi za razkrivanje in so časi za odločanje. Moja odgovornost bo, da bom o pravem času znal povedati, kdaj se eno neha in drugo začne. Če bo izpolnil, kar je napovedal, bodisi v opoziciji ali na vladi, potem se za kanadsko politiko začnajo novi časi. Politika ne bo zgledala samo borba za osebo korist in čast, temveč za resnično blaginjo dežele in njenih ljudi. S temi željami tudi slovenski Kanadčani čestitamo Robertu Stanfieldu.

Nogometaši vabijo

"Slovenski nogometni klub Toronto - Kanada" pripravlja za soboto, 23. septembra 1967 svoj posebni večer. Vse svoje moštvo, prijatelje nogometa in prijatelje športnikov vabi na ples, ki se bo pričel ob 7:30 zvečer v župnijski dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo na 739 Brown's Line. Posebnost večera bo, da bo igral zelo znani kvintet Walter Ostanek. Kvintet je znan po svojih nastopih na televiziji. Kdor si želi prijetnega večera v družbi slovenske mladine, naj ne zamudi tega večera. Nogometaši vabijo!

Zahvale prihajajo

Kako prijetno je brati pisma, ki jih pošiljajo ljudje naše krvi, ki raztreseni po vseh delih sveta bijejo boj proti revščini, proti neznanju, proti zmotam. Zahvala, da s tvojo in mojo pomočjo prižigajo žarke veselja, samozvesti in prave vere, je največje plačilo za majhen dar in za podarjen čas.

Misijonski krožek v Torontu se je zopet zbral k vsakomesečnemu zasedanju 7. sept. zvečer. Predsednik je napovedal program po uvodnih molitvah. Ga. Gruntarjeva je dala navzočim duhovno misel. Nato so pa prišla

Kvintet Walterja Ostaneka, ki bo igral v soboto, 23. septembra, v župnijski dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo na 739 Brown's line na večerni zabavi in plesu Slovenskega nogometnega kluba Toronto-Kanada.

na vrsto pisma iz misijonskih dežel, ki so jih člani poiskali tudi na zemljevidu. Tako misijonarji z opisi krajev in navad ter z razlago svojega dela nas v nasledju izobražujejo in povezujejo. Kot zadnja točka večera pa je bila razprava, kako čim boljše organizirati misijonsko nedeljo. Člani, vsak mesec pride kak nov, so že zbrali čez 60 koristnih in dragocenih predmetov. Cigavi bodo, je oziroma bo, odvisno od sreče. Koliko sreče pa bodo deležni od te nedelje naši slovenski misijonarji, je pa zopet odvisno od nas ljudi. Koliko nas bo, ki bomo pripravljeni vso nedeljo in nekoliko svojega dela, ter vsaj malo denarja žrtvovati za njihovo veliko misijo, ki je božja misija. Gotovo ni odveč opomin že sedaj, naj bi vsakdo svojo misijonsko nedeljo v mesecu oktobru daroval misionarjem.

Misijonski krožek je edina organizacija, ki ni imela nikakih počitnic. Sestanki so bili redno vsak mesec. V avgustu je šlo zopet nekaj podpore v misijonske kraje in sedaj prihajajo zahvale.

Emigracija le še nekaj velja

Madžari imajo v Rimu dva duhovniška zavoda. Prvi je bil od prej. Ko pa je komunistična madžarska vlada leta 1964 sklenila s sv. sedežem t.zv. protokol, je bila madžarska emigracija iz tega zavoda izločena. Pa so emigranti-protikomunisti pokazali, da imajo trdno voljo do lastnega obstoja. Dokazali so, da morejo živeti brez vsakega naslona na domovino, ki v nobeni stvari ne more svobodno odločati. Stopili so skupaj in so ustanovili in zgradili svoj lasten zavod v Rimu; 20. julija jim je novo stavbo blagoslovil kardinal Confalonieri. Isti dan so imeli tudi avdienco pri sv. očetu v njegovi poletni vili. Ta novi zavod bo v vseh zadevah popolnoma neodvisen od domovine, tudi od hierarhije, ki pod komunizmom itak ne more prosto in svobodno delovati in odločati.

Ta dogodek dokazuje, da tudi v Vatikanu skušajo biti emigracijam pravični in dobri. Glavno je, da emigracije same pokažejo voljo in sposobnost do samostojnega življenja.

Razočaran se je vrnil

Slovenec, ki že skoraj pol stoletja živi v Kanadi, se je po vseh teh letih odločil da bo šel pogledat "stari kraj". Kri ni voda. Stojilo se mu je po svojih sorodnikih, stojilo po krajih njegove mladosti. In je šel. Prikazal se je v domačem kraju. Sorodniki so ga sprejeli z odprtimi rokami in sledili so tedni obiskov in izletov, veselih razgovorov in obdarovanj. Pa glej smenta. Komaj drugi dan je bil v domačem kraju, že se je oglašil "mož po-

stave", miličnik in ga strogo vprašal, če se je že prijavil na milico. To je bila pa za moža grenka stran veselega obiska domovine. Ko se je vrnil v Kanado, je potožil: Čez 40 let sem bil v Kanadi in se nisem nikdar in nikjer prijavljal na policijo in zaradi tega ni nikdar policaj spraševal po meni." Dogodek ne potrebuje nobene razlage.

Dr. Jakob Kolarič: Škof Rožman (I. del)

TORONTO, Ont. — V založbi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je nedavno izšla težko pričakovana prva knjiga o življenju in delu pokojnega škofa dr. Gregorija Rožmana.

Dr. Jakob Kolarič, ki je po večletnem zbiranju gradiva knjigo napisal, je že v uvodu povedal, kakšno je bilo glavno načelo, ki se ga je pri sestavljanju knjige držal:

"Življenjepis ni modrovanje, še manj pisateljeva domišljija; življenjepis so nepotvorjena dejstva. Zato mora v življenjepispu govoriti človek, ki ga življenjepis opisuje; govoriti mora s svojimi lastnimi besedami, ki jih je napisal ali govoril; govoriti morajo njegova dejanja, njegove stvaritve. Poleg njega pa smejo govoriti tudi tisti, ki so njegovo življenje gledali iz neposredne bližine, pa tudi samo tedaj, če so ga gledali brez predsodkov, z očesom pravičnosti in brez sovraštva. Ni nemogoče, da je nekaj resnice kdaj tudi v sodbah tistih, ki bližnjega presoja-je v mrznji in sovraštvu. Dober življenjepis mora zato poskušati, da tudi iz teh sodb izlušči košček resnice, če ga vsebujejo."

Mislím, da se je avtor dosledno držal postavljenega načela in da ta prva knjiga ni "neke vrste hagiografija", kakor so se nekateri bali, niti je izliv "antirožmanovstva", še manj pa suhoparna zgodovina s kupi krajev-nih imen, imen ljudi in letnic, v katerih bi se Rožman kot človek popolnoma zgubil. Ti pomisleki so bili avtorju gotovo prestopani v mislih pri sestavljanju knjige in si je temeljitim raziskovanjem škofove mladosti in njegove začetne duhovniške poti vidno prizadeval, biti čim bolj nepristranski in objektivni. Svoj odnos do Rožmana in njegovega življenjepisa je označil v uvodu s temile besedami:

"Pisec pričujočega dela Rožmanovega življenjepisa gotovo ni "antirožmanovec", a prav tako tudi ni "rožmanovec" v tem pomenu, da bi na Rožmanu videl samo svetle strani, zamočal pa bi njegove osebne napake in pogoške ali manj posrečene poteze, ki jih je kot škof naredil. Pisec tudi ni hotel biti samo suhoparen zgodovinar, ki bi nanižal dolgo vrsto letnic imen, čeprav je tudi zahteval resne

zgodovine hotel nekoliko zadostiti."

Po branju knjige sem imel zastavljenih napotkov in načel vtis, da je piscu uspelo držati se in da je skozi celo knjigo ostal strogo dosleden, vendar ne s tisto intenzivnostjo, ki odbija, temveč z razumnim človeškim gledanjem na duševni razvoj mlalega človeka in njegov vzpon, njegove boje, težave in aspiracije ter usodopolne odločitve, ki so popolnoma spreminile tok življenja ne le njemu, ampak so v svojem valovanju zajele tudi široke plasti naroda in s tem zadobile narodno-zgodovinski značaj in pomen. Mladostne odločitve škofa Rožmana so tako res bili nerazumljivi božji načrti, katere mi šele sedaj prav spoznavamo in razumevamo.

Rožman je že kot študent nazkazoval velike duhovne sile, ki so se v njem zbirale in kipele. Mehkobo svojega koroškega srca in duše nam sam odkriva v črticah in pesmih, katere je avtor vključil v knjigi. Zame osebno so bile čudovito odkritje Rožmanovega mladostnega idealizma; izrazite življensko jasne izpovedi mladega človeka v boju s samim seboj; globoki odmevi duševnega in srčnega trpljenja ter ljubezni, pa zopet umirjeni in sproščeni spevi, ko milost božja nadkrili posvetne želje, katerim se skuša iztrgati. V vseh pesmih in črticah se zrcali notranja lepota in kremenit značaj mladega Rožmana. Brez teh izlivov najglobljih čustev njegovega duha bi bilo težko ustvariti resnično in pravo podobo pokojnega škofa. V vseh se odraža tista njegova podoba, ki iz knjige raste od šolarja in študenta do duhovnika in škofa in se z vsakim novim poglavjem oblikovno izpopolnjuje in širi v duhovni veličini.

Ni moj namen spuščati se v vsebinsko podrobnost knjige, niti sem poklican, da bi knjigo ocenjeval. Mislím pa, da bodo tisti, ki bodo zgodovinsko in literarno ter biografsko vrednost knjige strokovno ocenjevali, morali dati piscu priznanje, za izredno podrobno raziskano in temeljito obdelano gradivo, ki ga je v 1. delu Rožmanovega življenjepisa podal. Skoraj gotovo to ne bo prvi in zadnji življenjepis o pokojnem škofu. Vsem bodočim piscem in zgodovinarjem bo življenje škofa Rožmana iz te knjige dr. Kolariča gotovo temeljni vir za nadaljne študije in zgodovinske dokaze.

Knjiga je pisana v jasnem in izrazito Kolaričevem pisateljskem slogu, kakršnega poznamo iz Božje besede. Vsak bo lahko brez težav dojel vsebino knjige in tako spoznal Pongračevega študenta, ki je postal gospod in v najodločilnejših dneh naše narodne zgodovine zasedel prestol ljubljanskih škofov. Vsak, ki je pokojnega škofa gledal od blizu ali od daleč, bo knjigo gotovo z zanimanjem prebral. Priporočam pa jo zlasti tistim, ki so o škofu samo slabo slišali in si prave podobe o njem ne morejo ustvariti. V tej knjigi njegovega življenjepisa bodo spoznali vso njegovo duhovno veličino, ki je v zadnjih letih njegovega življenja dobivala svetniški sijaj.

Izid te knjige je brez dvoma pomemben za vse katoliške Slovence, zlasti pa za nas zdomce, saj je škof Rožman večer svojega življenja med nami preživel. Ko bo pred nami tudi II. del življenjepisa, in bomo tako imeli celotno njegovo podobo pred seboj, bomo šele resnično spoznali kako velik mož je pokojni škof Rožman bil.

Naj bi ne bilo Slovence, ki bi

te knjige ne bi nabavil. Zato jo široki slovenski javnosti toplo priporočam.

Otmär Mauser

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

XXXII

Zdi se mi, da sem že nekoč tole zapisal, pa ker je stvar zanimiva, naj povem še tule: Pri hiši je bila tudi neka Micka, dejal bi — sveta duša, — ki je stojičim gostom prodajala vino. Imela je v podprtiličju sobo in kuhinjo, pred sobo je bilo par miz brez stolov in kake druge oprave, le večja omara s policami, na katerih so bili kozarci, večji in manjši, ter politrške, litrske in dvolitrske steklenice. Poleg tega prostora je bila mala klet, s kakimi petimi sodci različnih vin. To vse je imela v najemu od Zormana in tudi vino je le od njega jemala. Ta Micka je hodila k pol šesti maši. Torej pihle pol ure za mojim gospodarjem. Šla je tudi vsak dan. Rad sem imel babnico, saj mi je večkrat povedala kako zanimivost in vedno mi je dajala dobre nasvete. To dobro ženo sem poprosil, naj bi me vsako jutro poklicala, ko gre k maši skoraj tik mojega okna. Potožil sem ji, da je tisti o pol petih ali še prej, ko me je gospodar klical, zame prežgodaj. Vsaj pol ure bi zelo rad podaljšal spanje. In gospodar še to zahteva, da naj se sam zbudim, da me ne bo dolgo več klical. Micka mi je obljubila, da me bo vselej poklicala in to je nekaj časa res storila. Neki dan, ko sva govorila, mi pa pravi: Lojze, jaz te ne bom več klicala, pač se pa zbudi sam; prej ali slej boš to moral, ko boš prišel v kake druge prilike. Naredi pa takole: Z vsem zaupanjem zmoji zvečer očenaš za duše v vicah, pa se boš vselej pravi čas zbudil. One te bodo zbudile. Ker sem ji zaupal kot najpravičnejši osebi pod božjim soncem, sem bil takoj prepričan, da se bo res tako zgodilo. Verjel sem ji. Zvečer, predno sem se vlegel, sem zmolil očenaš in niti pomislil nisem ali podvomil, vlegel sem se in zaspal. Zjutraj o petih sem pa čisto razločno slišal glas, ki me je poklical: Lojze vstani! — Pa naj kdo misli, kar hoče, reče, kar hoče, dvomi, kolikor hoče. Zgodilo se je v resnici tako. Od tedaj naprej nisem imel še nikdar v življenju kake probleme za zbuditev ob pravem času. Tudi brez vsake ure vas zbudim, kadar hočete. Gospodarju sem že drugo jutro povedal, da me ni treba več klicati, da se bom že sam zbudil. In res sem se od tedaj naprej, za en večerni očenaš za duše v vicah, vselej zbudil o petih zjutraj, dokler je bilo to potrebno. Mora pa biti v tem res pravo zaupanje brez najmanjšega dvoma ali ali. In gotovo se ti bo zgodilo.

Kmalu po mojem prihodu k hiši, sta odpovedala oba hlapca in po 14 dneh odšla. Tak je bil takrat termin za odpoved. Če bi odpovedal in takoj odšel, bi mu gospodar vtiral nekaj plače za tuzaj. In ravnotako je moral tudi gospodar uslužbencu odpovedati ali mu pa plačati za 14 dni naprej. Iskal je dve novi moči, a dobil samo eno. Kdor je poznal sitnost tega gospodarja, ni prevzel pri njem službe. In ker je bil samo eden premalo, pa so mu mene porinili v pomoč. Čez čas je dobil še enega in jaz sem se rešil hlevske pomoči. Pa ne za vedno. Nekako pol leta sta ta dva zdržala, potem pa oba naenkrat odpovedala. A drugih dveh ni mogel več dobiti. Niti enega ne. Preveč je bil razpvt kot utelešena sitnost. Potem sva z gospodarjem sama poprijela in krmila žival, za delo v skladiščih je pa najemal — "barabe izpred Mahrove šole." Vsak dan sta prišla po dva. A delala sta samo 9 ur, za kar jima je vsak dan posebej plačal. Drugi dan sta spet prišla ali pa morda druga dva.

(Dalje sledi.)

Volivna pravica za oba spola

Država Wyoming je edina v Uniji, ki je priznala volivno pravico od vsega začetka tudi ženskam.

Ima prav

Mati je kregala Tončka, ker je sedel pred Pazijem in mu kazal jeziček: "Tonček, tega vendar ne smeš!"

Tonček: "Soj je Pazi začel."

CLEVELAND, O. MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja 5-stanovanjsko hišo na E. 66 Pl. Lep dohodek, ugodna cena. Za pojasnila kličite 881-4526, od 9. dopoldne do 5. popoldne. (179)

Naprodaj v Euclidu

Zidano poslopje, 3 trgovine, 2 stanovanji, v kleti družabna soba, dober dohodek. Lastnik pomaga financirati ali zamenja za manjši dom. Kličite 943-2535. (180)

Išče stanovanje

Moški želi dobiti sobo s kuhinjo, da si lahko sam kuha, spodaj. Kličite od 4. do 5. ure 681-3493. (181)

Soba se odda

Opremljena soba na Kildeer Ave. se odda starejšemu moškemu. Možnost kuhanja v zameno za pomoč. Kličite KE 1-4301.

V najem

4-sobno stanovanje s kopalnico, plinskim furnezom, se odda odraslim. Ugodna najemnina. Na 1235 Addison Rd. zgoraj. Tel. 432-0906. —(180)

Moški dobijo delo

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

8784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno od 8.15 dop. do 5. pop.

ali kličite

341-1700

za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer (181)

ČEZ STENO

SPISAL IVAN BUCER

"To imate pa prav. Nekoč sem bral, da žensk ne razumemo zato, ker so ali preplitve in išče-mo pregloboko, ali so pa pre-globoko in išče-mo preplitvo. Zadnje bi lahko črtali."

"Saj ne mislite resno?" Sko-raj boječe je vprašala.

Janez bi pa rad dražil. Zlagal se je: "Čisto resno!"

"To ste hudobni!" Umolknila je in med hojo utrgala ivanjski-co. Igrala se je z njo in ni vedela, kaj bi še rekla. Strmo so se spu-stili po drnati rebri, prešli velik žleb in se mahoma znašli na prijetni, položni poti, ki se je potapljala v temen smrekov gozd, ki je krasil strmi breg Či-prja. Globoko spodaj na desni je samevalo dno tihe, temne doline Voje, ki se proti Bohinju raz-likje v široke senožeti.

Ugodna je bila hoja po mehki, gozdnati stezi med dišečimi ig-lavci. Božal jih je prijeten hlad, prvi je polnil duh po smoli in svežosti. Stopali, so pod visokimi smrekami in bori, smukali se ob grmovje in otresali z listov bleščeče se rosne kapljice, ki so se še vzdržale v gozdnih sencih.

Na ovinku so srečali fanta v družbi dveh deklet. Vsa trojica je bila oblečena v kričeče pisa-ne kopalne obleke, na nogah so imeli le čevlje, na plečih pa na-hrbtnike. Janeza je skoraj vr-glo, ko jih je ugledal. Na Pavle-tov pozdrav je le fant nekaj za-mrmral. Odšli so mimo in Janez se je komaj vzdržal, da ni plju-nil.

"Nečeljski turisti, ki naj bi ostali rajši v dolini, da bi ne motili nepisanih zakonov pla-ninske dostojnosti," jih je sodil Pavle.

"Tako pač pojmujejo svobodo v naravi," je bil ogorčen Janez. Ni mogel strpeti, da ne bi raz-lagal: "Ljudje, ki v naravi ne najdejo prave svobode, to je svobode od samega sebe, svobo-de od lastne notranjosti, ne spa-dajo v vrsto planincev. Taki ljudje pač mislijo, da je ta ope-vana prostost v naravi v tem, da lahko prožijo kamenje, rjovejo

in razgrajajo. Ne vedo, da je v planinah bolje molčati, če hočejo slišati in razumeti govorico go-ra. Svoboda jim je to, da kazijo prirodo s svojo goloto, češ, golo telo je prirodno. Rad bi vedel, kaj bo dejal tak človek, če mu rečeš, naj odide gol v cerkev, ali sploh na kraj, ki mu je svet. Ali naj v kopalni obleki kleči ob odprtem grobu svojih najdraž-jih? Ali čutita, da se to človeku upira, da mu njegovo tisočletno dostojanstvo ne dovoljuje, da bi stopil s svojo goloto v vrsto ži-vali."

Melita je lahko ugovarjala: "Saj ne loči človeka od živali le obleka."

"To je res. Obleka ni bistvena, toda oblačenje nam je potrebno, če hočemo ostati ljudje. Če pa ne, pa opravljajmo še vse ono, kar oddavna skrivamo pred dru-gimi, kar v javnosti. Čemu bi bili v zadregi?"

Grobo je bilo, kar je dejal, da je Melita zardela. Morala si je pa priznati, da ima prav.

"Klasični narodi so oboževali golo telo, a ne nagoto, uživali so le lepo obliko in gradbo človeškega telesa. Tudi danes se slavi telo v sportu. To je prav. Sport ima namen dvigniti posodo du-ha." Nehote se je modrovanje pletlo in pletlo.

"Toda saj je tudi turistika sport?"

"O tem je bilo napisanih toli-ko besedi, da se človek kmalu ne znajde več. Najbolj zanimivo pa je to, da za splošnost ne drži nobena trditev niti za niti zoper. Zato ne, ker je turistika osebna zadeva. Ločim tri vrste turistov, ki se pa ne dajo točno oprede-liti: planinca etika, planinca esteta in planinca sportnika. To so prvine, vsakdo mora imeti več ali manj vseh teh lastnosti. Kdor bi bil čisti etik, estet ali sport-nik, ta zame spet ne bi bil tu-rist. Prav tako kot mora imeti vsak značaj mešanico tempera-mentov. Čisti melanholik ne bi ugajal, čisti kolerik bi odbijal, čisti sangvinik bi propadel, čis-ti flegmatik bi pa moral pogi-niti. Planinstvo torej ne more biti sport. Ima lastnosti, ki so sportu podobne, a so le v manj-šini. Toda o tem bi bilo preob-širno razpravljati. Poudarjam pa še, da je turistika osebna. Nima nikakih drugih pravil ne-go prirodno občutje dobre plati človekovega bitja."

Pred njimi so se odprle valo-vite senožeti, povsod sama trava,

le tu in tam je raslo posamezno drevo. Sempatja so bili raztre-seni seniki, tam daleč so videli večjo skupino koč: planina Us-kovnica, ki je pa že bolj podoba-gorski vasi kot planini.

V sončni pripeki so spešili čez mehke senožeti. Pot jim je sto-pal na čelo in hoja je postajala neprijetna; nahrbtnik je rezal v ramena, vseh se je polotilo neugodje. Z molčečo vztrajnostjo so tolkli po enolični pokrajini. Pre-šli so planino in spet zavili v gozd. Ob poti je žuborel droben studenček, ki je sto korakov vs-tran zginil v zemljo. Pavle se je ustavil in odložil nahrbtnik:

"Dovolj je. Počitek se nam bo prilegel."

Tudi ostala dva nista naspro-tovala. Posedli so na mehka tla in pogledali v nahrbtnike. Pri-jetna lenoba jih je prevzemala, prijeten občutek počitka je po-utrudljivi hoji blagodejno sto-pal v vse ude. Janez si je potis-nil nahrbtnik pod glavo, se je udob-no iztegnil in zapletel pogled med goste vrhove smrek. Zdaj, ko je telo počivalo, se je duh sprostil in njega in brata je za-čel gristi spomin na Dano. Ves čas je podzavestno spalo v obeh, zdaj sta začutila steno med sa-bo.

Melita je razmišljala. Počasi se ji je dozdevalo, da Janeza ne-

kaj gloje in da zato nje kakor da ne vidi. Pa bi klečala pred njim in mu stregla! Melita, ki vidi samo še njega! Počasi se ji je dozdevalo, da njegovo srce bega za ljubeznijo, bega za ono, ki je ostala v Vratih. Ona, edino ona je vzrok včerajšnjega Pav-letovega nenadnega prihoda, Ja-nezove včerajšnje bledice in da-našnje nerazpoložnosti.

Lansko leto ji je nekoč prija-teljica pokazala na sprehodu Ja-neza. "Ti se zanimaš za gore," ji je rekla. "Potem moraš poz-nati tegale." Pokazala ji je za-stavnega fanta z ostrim, a prijaznim obrazom, ki je šel med dve-ma tovarišema. — "Ne, ne po-znam ga." — "Čudno! Janez Ko-šak je. Saj je poleti in pozimi v gorah." Tedaj so se srečali in Janez je pozdravil prijateljico. "Ali si поблиže znana z njim?" — "Pred dobrim mesecem smo bili na Okrešlju skupaj. Dva dni je bilo, da nismo mogli nikamor. Tako smo imeli nepričakovan zapor. Kar nas je bilo v koči, smo se hitro seznanili. O Janezu, ki je bil tudi navzočen, so marsi-kaj govorili; pa tudi sam je pre-cej povedal." Ozrla se je za njim — ali je bil slučaj? — tudi Janez je vprav takrat okrenil glavo. Od tedaj ji ni šel iz spo-mina. Ostal je v njej in ni se mogla ubraniti misli nanj. Je-

sensko nedeljo je šla z večjo družbo na Turnc pri Grmadi. Ko so prilezli na Okno, je prav-kar nekdo sestopal s Turnca. Spoznala je Janeza. Pozdravili so se. Janez se je spustil v levo korito in od tam nekaj opazoval. Ni se dosti meml zanje. Eden iz njene skupine je zlezal na Turnc in tam pritrtil vrv, da je varo-val ostale. Ko je Melita priple-zala na vrh, je pravkar njen tovariš dejal: "Ali ste videli Košaka? Gotovo misli kje lesti." Res, v nasprotni steni se je Ja-nez s prsti zapičil v drobno raz-poko, ki je tekla po trebuhati prevešeni plošči. Palec za pal-cem se je dvigal, počasi se je prevlekel na robč. Melita ni vi-dela nič drugega nego njega, ka-ko se vzpenja po nemogoči steni. Trepetala je zanj, ko se je držal le s prsti, noge je imel rahlo uprte ob hrapav rob. Tako blizu je bil, da je razločno videla ob-raz, ki se je nagubal v odločno-sti ob napetem plezanju. Neko-liko je zdrsnil s nogami, a tedaj so prsti dotipali oprimek, počasi se je potegnil kvišku, koleno uprl ob neznatno vdolbinico in kmalu je obstal na ozki lašti. Stali so si drug drugemu nas-proti, da bi še lahko mirno pogo-varjali. Ločil jih je le prepad, ki je zijal med Turncem in so-sedno steno. Meliti je tolklo

srce, ko ga je opazovala iz take bližine. Videla je njegovo mačjo spretnost, silo njegovih mišic in mirnost duha v nevarnosti, v kateri bi se skoraj vsakdo drug zgrozil. Stal je tam, naslonjen s hrbtom ob steno, dobro stopo je imel le za eno nogo, drugo je pa samo rahlo prislanjal. Zdaj bi moral preplezati majhen pre-vis. Družba, ki je bila na Turn-cu, je molče strmela vanj, kaj bo storil. Melita bi stopila k nje-mu in ga zaprosila, naj jo vzame s seboj, naj jo s svojo močno roko vodi v strmine, katerim ni

vsakdo kos. Toda on je stal tam, ne da bi se zmenil zanje. Tipal je in iskal mesta, kamor bi zabil klin, ki mu naj bo za oporo. Na-šel ga je, Zazvenelo je kladivo, ki je udarjalo ob železni kavelj. Preskusil je skalo. Držalo bo. Vteknil je kladivo za pas in spet začel lesti. Oprijel se je klina, ujel se na levo za neznano skal-nato rogljo, se potegnil navzgor in stopil na ubogi košček železa.

(Dalje prihodnjič)

hranite denar za deževne dneve
—kupujte U. S. Savings bonds—

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubezno bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- Izdaja najmodernejšo vrsto zavarovalnih za odrasle in za mladino:
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje ----- \$16,300,000.00

Članov - 45,000 ----- **Certifikatov - 47,500**

Veljavna zavarovalnina --- \$39,700,000.00

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....

NASLOV .....

MESTO .....

DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

Moj novi naslov: .....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

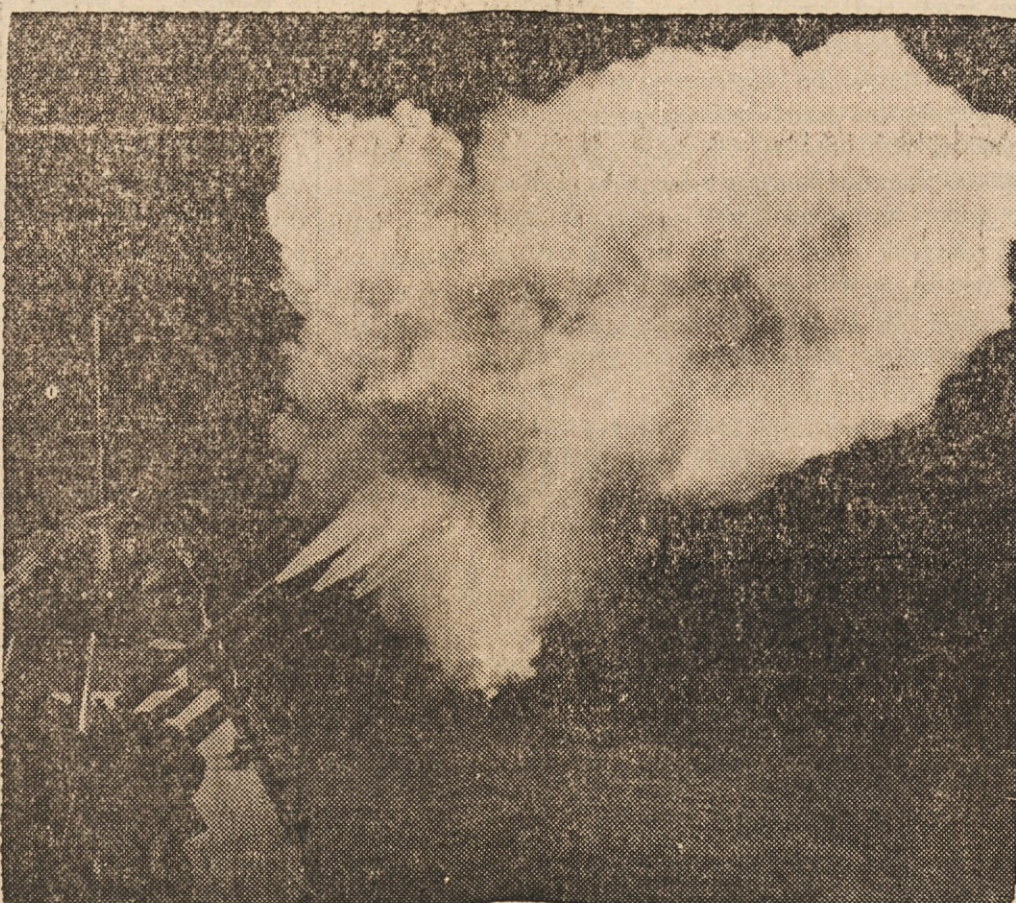
NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

NEVARNO GRMENJE — Ameriška križarka Canberra je oborožena poleg z rake-tami tudi z osempalčnimi topovi. Na sliki jih vidimo, ko bruhajo težke granate proti rdečim položajem na obali Severnega Vietnama.

ŽIVLJENJE TEČE DALJE... — Ribič v bližini mesta Hue v severnem delu Južnega Vietnama mirno popravlja svojo mrežo, ne da bi se menil za ameriške marine, ki so se prav izkrcali v bližini in prodirajo v notranjost.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

JANITOR-WATCHMAN

Day work; Six day week. Age to 55. Must live North.

AUTOPOINT CO.

1801 W. Foster

An Equal Opportunity Employer (180)

YOUNG MAN

To work in sausage kitchen. Steady. Day. Call (219) WE 2-7978 from 8 to 11 a.m. (183)

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER

Full time for family with 4 children. To live in. 5 day week. Will discuss salary. Own rm. in beaut. N. shore home. Outstanding oppty. for right person. For compl. details call 475-7707. (179)

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

GRADUATE NURSES VOCATIONAL NURSES

to work in 108 bed General Hospital in city of 10,000. Attractive salary plan projected over 5 years, with good fringe benefits and allowance for institutional experience in past 5 years. All shifts open. Differential for evenings and nights. WRITE ADMINISTRATION:

HENDERSON

MEMORIAL HOSPITAL

622 North High, Henderson, Texas 75652 (180)

MALE HELP

EXCELLENT OPENINGS FOR:

**TURRET LATHE OPERATORS
MILLING MACHINE OPERATORS
BORING MACHINE OPERATORS**

Steady Jobs — Good Pay

Night And Day Shifts. Apply in Person Call Or Write

LA BOUR PUMP COMPANY

1607 Sterling Ave., Elkhart, Indiana (182)